

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanka a sudkýň JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovvej v právnej veci mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Štúrova č. 2, 812 85 Bratislava proti rozsudku Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo 17. júla 2009, č. k. 9 Cb 179/2007-169 vo výroku II., ktorým v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. februára 2010, č. k. 13 Cob 206/2009-205 vo výroku, ktorým rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne, č. k. 9 Cb 179/2007-169 v napadnutom výroku II. potvrdil, v právnej veci žalobcu: **T., s. r. o.**, so sídlom T., B., IČO: X., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. D.C., s. r. o., so sídlom M., B., IČO: X. proti žalovanému: **M.K.**, bytom M., právne zast. JUDr. P.K., JUDr. A.S., s. r. o., so sídlom D., Ž., IČO: X., v konaní o **zaplatenie 10 531,45 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Dolnom Kubíne pod sp. zn. 9 Cb 179/2007, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. februára 2010, č. k. 13 Cb 206/2009-205 vo výroku, ktorým rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne, č. k. 9 Cb 179/2007-169 v napadnutom výroku II. potvrdil, **z a m i e t a**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e:

Účastník konania, žalobca T., s. r. o., so sídlom T., B. podal Generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet na podanie mimoriadneho dovolania.

Okresný súd v Dolnom Kubíne rozsudkom zo 17. júla 2009, č. k. 9 Cb 179/2007-169 žalovaného M.K. zaviazal zaplatiť žalobcovi 4 733,26 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14% ročne od 1. marca 2006 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Okresný súd v Dolnom Kubíne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že medzi žalobcom ako poskytovateľom leasingu a žalovaným ako prijímateľom leasingu vznikol obchodno-právny vzťah, keď títo uzavreli dňa 17. februára 2003 Leasingovú zmluvu č. 1000524 a v ustanovení bodu 13.4. všeobecných zmluvných podmienok sa dohodli, že zmluvný vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom.

Predmetom leasingovej zmluvy bolo poskytnutie finančného leasingu na predmet leasingu - osobné motorové vozidlo Alfa Romeo 156 1,4 JTD, č. motora: X., č. karosérie: Z.X. Dňa 16. júna 2004 došlo k poškodeniu motorového vozidla haváriou, pričom poistné plnenie nebolo poskytnuté. Žalovaný aj naďalej mal motorové vozidlo v držbe a riadne platil leasingové splátky až do mája 2005. Dňa 21. júla 2005 došlo k vypovedaniu leasingovej zmluvy. Výpoveď žalovaný prevzal dňa 25. júla 2005.

Žalobca vyčíslil svoje nároky dojednané medzi stranami, pričom započítal kúpnu cenu za predaj vozidla vo výške 29 411,80 Sk. Súd však mal preukázané, že hodnota motorového vozidla ku dňu jeho poškodenia - predaja nepredstavovala sumu 29 411,80 Sk, za ktorú toto vozidlo žalobca predal, ale sumu 204 088 Sk, tak ako túto sumu zistil znalec Ing. J.L. vo svojom znaleckom posudku č. 2/2009.

Z tohto dôvodu mal súd po zhodnotení dôkazov za preukázané, že návrh žalobcu je dôvodný iba čiastočne do výšky uvedenej vo výrokovvej časti rozsudku, nakoľko motorové vozidlo odňal žalovanému do svojej vlastnej dispozície, pričom toto motorové vozidlo odpredal za značne podhodnotenú sumu.

Znalec zistil, že hodnota vozidla, za ktorú bolo možné toto vozidlo predať, bola 6 774,48 Eur, od ktorej sumy súd odrátal 976,29 Eur, čo predstavovalo predajnú cenu vozidla, ktorú získal žalobca a zvyšok hodnoty vozidla 5 798,19 Eur súd odrátal od žalobcom uplatnenej dlžnej sumy, na zvyšok ktorej potom súd žalovaného zaviazal v zmysle bodu 9.10 článku III všeobecných zmluvných podmienok.

Okresný súd ďalej odôvodnil svoje rozhodnutie o uplatnenom úroku z omeškania vo výške 0,25% denne z dlžnej čiastky, ktoré dojednanie považoval za neplatný právny úkon, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, a preto úrok z omeškania priznal vo výške 14% ročne od 1. marca 2006.

Proti uvedenému rozsudku čo do rozhodnutia o trovách konania podal odvolanie žalovaný. Žalobca podal odvolanie proti uvedenému rozsudku vo výroku, ktorým bol jeho návrh vo zvyšku zamietnutý, proti výroku o trovách konania a proti výroku, ktorým bol súdom zaviazaný na zapltenie trov štátu.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 10. februára 2010, č. k. 13 Cob 206/2009-205 rozsudok prvostupňového súdu vo výroku II., ktorým v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá, potvrdil.

Pokiaľ ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá, odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku okresného súdu a odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

K jednotlivým odvolacím dôvodom žalobcu na zvýraznenie správnosti záverov prvostupňového rozhodnutia v napadnutom výroku II. krajský súd uviedol, že žalobca zvolil sám taký prístup, že zohľadnil výnos z predaja predmetu leasingu a keďže žalovaný namietal hodnotu týkajúcu sa výnosu z predaja predmetu leasingu, bolo namieste, ak okresný súd vo veci konal a dokazoval spornú časť týkajúcu sa výnosu z predaja. Okresný súd ustanovil vo veci znalca Ing. J.L., ktorý následne vypracoval znalecký posudok č. 2/2009.

Podľa názoru krajského súdu uvedený znalecký posudok v podstatnom rámci zodpovedá kritériám uvedeným v § 17 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Krajský súd zdôraznil, že čo sa týka určenia momentu, ku ktorému bola stanovená cena motorového vozidla, práve po škodovej udalosti dňa 16. júna 2004, obe zmluvné strany rešpektovali stav, ktorý tu nastal, a preto nie je možné vykladať len na ťarchu žalovaného výšku finančného zhodnotenia. Práve k momentu poškodenia je možné reálne stanoviť predajnú cenu. Krajský súd ďalej poukázal na zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty a odôvodňoval správnosť výpočtu ceny, za ktorú sa vozidlo mohlo predat', ktorá cena bola určená vrátane DPH.

Napadnutými rozhodnutiami bol podľa mienky generálneho prokurátora porušený zákon.

Poukázal ďalej na procesné ustanovenia OSP, § 1, § 2, § 3, § 120, § 125, § 127 ods. 1, § 132, ktorými sa súde podľa jeho názoru dôsledne neriadili.

V konaní žalobca predložil znalecký posudok č. 160/2005, vypracovaný znalcom Ing. P.K., ktorý stanovil všeobecnú hodnotu vozidla ku dňu 11. septembra 2005 na sumu 34 353 Sk s DPH. Následne žalovaný predložil vlastný znalecký posudok, vypracovaný znalcom Ing. J.Z., ktorý určil všeobecnú hodnotu vozidla ku dňu 16. júna 2004 na sumu 592 021 Sk s DPH.

Právny zástupca žalovaného na pojednávaní konanom dňa 23. októbra 2008 navrhol vykonať znalecké dokazovanie na stanovenie hodnoty vozidla po dopravnej nehode.

Okresný súd v Dolnom Kubíne uznesením z 9. februára 2009, č. k. 9 Cb 179/2007-78 ustanovil Ing. J.L., znalca z odboru doprava cestná, na podanie znaleckého posudku. Úlohou znalca bolo stanoviť, určiť hodnotu osobného motorového vozidla Alfa Romeo 156 2,4 JTD 4 dv. sedan ku dňu jeho predaja a posúdiť a vyjadriť sa k pripomienkam (č. l. 68) zo dňa 22. októbra 2008 k znaleckému posudku č. 160/05 Ing. P.K., ktoré boli predložené na poslednom pojednávaní právnym zástupcom žalovaného.

Znalec Ing. J.L. následne vypracoval znalecký posudok č. 2/2009, ktorý ešte na prvej strane označuje „vo veci - Stanoviť hodnotu osobného motorového vozidla Alfa Romeo 156 2,4 JTD sedan ku dňu predaja“, rovnako v úvodnej časti v bode 1.1 uvádza túto úlohu znalca, avšak už v bode 1.4 ako dátum, ku ktorému je vypracovaný posudok, uvádza 16. jún 2004. Dňa 16. júna 2004 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bol predmet leasingu poškodený. Poškodené motorové vozidlo však bolo poskytovateľom leasingu (žalobcom) odobraté žalobcovi až dňa 12. augusta 2005 a až následne bolo predané tretej osobe.

Okresný súd v Dolnom Kubíne síce na posúdenie skutočnosti, na ktorú treba odborné znalosti - hodnoty motorového vozidla - ustanovil znalca, avšak nesprávne mu zadal úlohu, nakoľko z pohľadu spravodlivého usporiadania vzťahov medzi účastníkmi po zániku leasingovej zmluvy nie je rozhodná hodnota odobratého motorového vozidla v čase jeho predaja ďalšej osobe, ale v momente, keď sa toto vozidlo dostalo do dispozície žalobcu. V konečnom dôsledku si žalobca toto vozidlo mohol ponechať a k následnému predaju vôbec nemuselo dôjsť.

V prípade, že okresný súd za relevantnú považoval hodnotu motorového vozidla v momente jeho predaja, ponechal bez povšimnutia, že znalec hodnotu predmetného vozidla stanovil (v rozpore so zadanou úlohou) ku dňu dopravnej nehody, t. j. k 16. júnu 2004.

Podľa Správy o priebehu šetrenia zo dňa 16. augusta 2005 (č. l. 141) však bolo vozidlo žalovanému odobraté špecializovanou firmou až dňa 12. augusta 2005. Teda takmer 14 mesiacov od dopravnej nehody bolo poškodené motorové vozidlo k dispozícii žalovaného. Je všeobecne známou skutočnosťou pokles ceny motorového vozidla v dôsledku jeho opotrebovania a morálneho zastarávania.

Je teda zrejmé, že znalcom určená hodnota vozidla v čase poškodenia - 6 774,48 Eur nemohla byť rovnaká po 14 mesiacoch v momente odobrania vozidla žalovanému a ani v momente jeho následného predaja.

Inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je vada konania, ktorá je (rovnako ako vady konania uvedené v § 237 OSP) spôsobená porušením procesných noriem upravujúcich občianske súdne konanie. Medzi takéto vady patrí napr. skutočnosť, že rozhodnutie súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu z dôvodov, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní nepostupoval podľa § 213 OSP, že vo veci rozhodoval vecne nepríslušný súd prvého stupňa a odvolací súd v tomto smere jeho rozhodnutie nenapravil, že odvolací súd rozhodol o veci meritórne, hoci mal správne odvolanie odmietnuť a podobne.

V zmysle ustanovenia § 243f ods. 1 písm. b/ OSP je nesprávnosť zisteného skutkového stavu nie z pohľadu vykonaného dokazovania, ale z pohľadu postupu súdu v dôkaznom procese.

O vadu pri zisťovaní skutkového stavu veci ide hlavne vtedy, ak súd v dôkaznom procese nepostupoval v súlade s ustanovením § 120 OSP a nevykonal dôkaz, ktorý mal poslúžiť k verifikácii právne významnej skutočnosti, predstavujúcej znak skutkovej podstaty aplikovateľnej právnej normy. Za situácie, kedy rozhodná skutočnosť nebola preukázaná inak, pôjde o vadu konania, a to najmä vtedy, ak súd taký nevykonaný dôkaz hodnotil postupom

vyplývajúcim z ustanovenia § 132 OSP a vyvodil z neho skutkové zistenie, o ktoré zas oprel svoje právne závery.

Ak teda Okresný súd v Dolnom Kubíne od žalobcom uplatnenej dôvodnej pohľadávky odpočítal sumu 5 798,19 Eur (6 774,48 Eur - hodnota stanovená znalcom - 976,29 Eur výtťažok z predaja), vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu a postupoval nesprávne.

Krajský súd v Žiline v rámci konania o odvolaní uvedené porušenie zákona, namietané žalobcom v odvolaní, neodstránil. Okresný súd v Dolnom Kubíne a Krajský súd v Žiline svojim postupom konanie zaťažili vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Navrhol preto, aby dovolací súd uvedené rozsudky v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Dovolací súd mimoriadne dovolanie doručil účastníkom na vyjadrenie (§ 243i ods. 1 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) po zistení, že sú splnené procesné podmienky mimoriadneho dovolania (§ 243e - § 243i OSP), preskúmal výrok napadnutého rozsudku v rozsahu napadnutom mimoriadnym dovolaním (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 OSP) a zistil, že toto dovolanie nie je právne dôvodné, preto ho zamietol (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1 OSP).

Na rozdiel od stanoviska a právneho hodnotenia v mimoriadnom dovolaní dovolací súd vychádza z toho, že oba súdy rozhodli správne a na ich právne závery sa dovolací súd odvoláva. Zistený skutkový stav bol dostatočným podkladom pre spravodlivé rozhodnutie súdov (§ 153 ods. 1 pre odvolací súd v spojení s § 211 ods. 2 OSP). Mimoriadne dovolanie svojim obsahom bolo nad rámec samotného podnetu a neprípustne sa dotýka postupu súdov.

Podľa § 243e ods. 1 OSP „Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f) a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto

ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie“.

Základnou podmienkou pre podanie mimoriadneho dovolania je to, „že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f) a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu“.

V mimoriadnom dovolaní (na str. 4, 5) sa konštatujú všeobecné ustanovenia OSP (§ 1, § 2, § 3), z ktorých všetky sudy v občianskoprávnom konaní vychádzajú, ďalej v súvislosti s § 120 a nadväzujúcimi ustanoveniami § 125 a § 127 v spojení s § 132 OSP. K tomu dovolací súd poznamenáva, že súdu pripadá do právomoci určiť rozsah dôkaznej povinnosti, pričom v kontradiktórnom konaní hlavné postavenie majú účastníci, ktorí navrhujú dokazovanie, ako aj súd, hlavne pokiaľ ide o dokazovanie, ktoré účastníci nemôžu zabezpečiť. Aj v úvode ustanovenia § 132 OSP sa uvádza: „Dôkazy **súd hodnotí...**“, a teda ide o právo a povinnosť súdu, do ktorého postupu nikto, ani generálny prokurátor, zasahovať nemôže, nemôže súd usmerňovať a súdu vytýkať tento postup, zvlášť keď nejde o konanie bez návrhu alebo o konanie, do ktorého prokurátor vstúpil a má práva účastníka. Rozhodnutie musí byť zrozumiteľné predovšetkým účastníkom a prípadne odvolaciemu (dovolaciemu) súdu, ktorému pripadá kompetenčne túto otázku posudzovať. Zákon dáva dostatok možností, aby účastník v rámci konania (opravných prostriedkov) dosiahol nápravu, ak k takým vadám došlo. Tak isto generálnemu prokurátorovi pri rozhodnutí o podaní či nepodaní mimoriadneho dovolania (§ 243e OSP) procesne nemôže zasahovať ani súd, aj keď o tomto mimoriadnom dovolaní rozhoduje. Nemožno vidieť porušenie zákona v tom, že súd mal odlišný názor na rozsah dôkaznej povinnosti a vyhodnotenie dôkazov, ako má prokurátor. Ide o zásadnú otázku. Súd je pri rozhodovaní viazaný Ústavou SR a ostatnými zákonmi a tieto dodržiava. K porušeniu zákona môže dôjsť a len výnimočne dochádza.

Určenie ceny ojazdeného či havarovaného motorového vozidla pri dnešnej voľnej tvorbe cien je veľmi obtiažne aj za pomoci znalca. Tú možno určiť skôr, podľa toho, za akú sumu predmetné auto v autobazári možno predáť.

V danom prípade však základ nároku sa zakladá na tzv. leasingovej zmluve. Táto zmluva nie je v slovenskom práve upravená ani v Občianskom ani Obchodnom zákonníku.

Leasingovú zmluvu, ktorú možno v slovenskom obchodnom práve realizovať ako tzv. inominátnu (nepomenovanú) zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obch. zák., nemôžeme v obchodnom práve stotožňovať so zmluvou o kúpe najatej veci, uzatváraanej podľa § 269 ods. 1 a § 489 Obch. zák. Ide o dve rôzne zmluvné riešenia, aj keď všeobecne možno obidvoma spôsobmi vykonávať tzv. „leasingové operácie“. Kontraktácia leasingu sa však vykonáva prevažne za realizácie ustanovení § 269 ods. 2 Obch. zák., často sa pri tom odkazuje na obchodné podmienky podľa § 273 Obchodného zákonníka. Obsah zmluvy samozrejme by mal byť bohatý, aby zhodne s Obchodným zákonníkom upravoval rôzne vzťahy, ku ktorým môže dochádzať, pritom k realizácii obchodného prípadu je možno využiť úpravu z pomenovanej zmluvy - zmluvy o kúpe najatej veci, pokiaľ je možno tento prípad v rámci tohto zmluvného vzťahu realizovať. Spravidla podľa základného ustanovenia tohto zmluvného typu podľa § 489 Obch. zák. si zmluvou o kúpe najatej veci strany dojednávajú v nájomnej zmluve alebo po jej uzatvorení, že nájomca je oprávnený kúpiť najatú vec alebo najatý súbor vecí behom platnosti nájomnej zmluvy, alebo po jej zániku. Takáto zmluva vyžaduje písomnú formu.

Z uvedeného vyplýva, že konkrétna leasingová zmluva si vyžadovala širšiu a konkrétnejšiu úpravu, aby pokryla celý rozsah vzťahov, ku ktorým môže dôjsť. Už tzv. všeobecné zmluvné podmienky (pripojené v spisoch ako č. 13-16), tak ako sú podané, obstať nemôžu. Všeobecné obchodné podmienky (§ 273 Obch. zák.) možno vypracovať k jednotlivým typom zmlúv, ktoré sú v Obchodnom zákonníku upravené. Pokiaľ ide o zmluvu inominátnu, ktorá obsahuje čiastočné úpravy viacerých typov zmlúv a nemožno pre ne stanoviť nejaké spoločné podmienky.

Súdy v tomto prípade mali ťažkú pozíciu nielen pri dôkaznej povinnosti, ale aj pri hodnotení dôkazov a pri posúdení veci. Nemožno však povedať, že by neboli postupovali štandardne a zvlášť, že by v konaní boli porušili zákon. Preto dovolací súd mimoriadne dovolanie zamietol.

V dovolacom konaní žalovanému trovy konania nevznikli, preto dovolací súd tento nárok mu nemohol priznať.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 8. marca 2011

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová